

Asia: VN/29848/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta (nikotiinipussit)

Lausunnonantajan lausunto

Kommenttinne sallittuja makuja koskevaan sääntelyyn

Nyt sallituiksi esitetyt maut mentoli ja minttu on tupakkatuotedirektiivissä kielletty nimenomaan siksi, että näiden makujen on todettu houkuttelevan erityisesti nuoria. Lisäksi mentoli tehostaa nikotiinin imeytymistä verenkiertoon ja vaikutusta aivoihin, mikä edelleen vahvistaa riippuvuuden kehittymistä. Lapselle ja nuorelle, joilla aivojen kehitys on vielä kesken, nikotiini voi olla erityisen haitallista. Tutkimusnäytön perusteella tiedetään, että nikotiini aiheuttaa voimakasta riippuvuutta ja sen vaikutukset kehittyvässä elimistössä ovat erilaiset kuin aikuisella. Nikotiini häiritsee lasten ja nuorten kehitystä sekä erityisesti aivojen ja keuhkojen kehitystä. Nikotiini lisää myös syöpäriskiä ja heikentää suun terveyttä.

Kun lapsia ja nuoria houkuttelevien makujen sallimisen lisäksi huomioidaan, että hallituksen esittämä nikotiiniraja 16,6 mg grammassa tuotetta on hyvin korkea ja vaarallisen lähellä CLP-asetuksen mukaista akuutin myrkyllisyyden rajaa (16,7 mg/g), on riski lapsen ja nuoren voimakkaan riippuvuuden kehittymiselle sekä mahdollisesti jopa pikkulapsen akuutille myrkytykselle huomattava.

Hammaslääkäriliitto pitääkin vastuuttomana, että nämä lapsia ja nuoria houkuttelevat maut, yhdistettynä korkeaan sallittuun nikotiinipitoisuuteen, yllä mainituista seikoista huolimatta oltaisiin sallimassa.

Kaikki makuaineet tulee kieltää nikotiinipusseissa kuten kaikissa muissakin tupakkatuotteissa EU:ssa ja Suomessa on jo tehty. Hammaslääkäriliitto ei näe mitään perusteita poiketa kaikkien makuaineiden kieltämisestä nikotiinipussienkaan kohdalla.

Muut mahdolliset kommenttinne hallituksen esityksen luonnoksesta

Hammaslääkäriliitto ymmärtää hallituksen pyrkimyksen pysyä hallitusohjelmalinjauksissaan. Hallitusohjelman nikotiinipussien myynnin säilyttämistä sallittuna koskevassa linjauksessa on

kuitenkin mahdollista pysyä, vaikka väestön – erityisesti lasten ja nuorten terveys ja turvallisuus huomioitaisiin nyt lausuttavana olevaa esitystä huomattavasti vakavammin.

Hammaslääkäriliitto esittääkin tältä pohjalta seuraavia muutoksia hallituksen esitysluonnokseen:

- nikotiinipusseissa sallittujen makujen rajoittaminen tulee toteuttaa nykyisen tupakkatuotedirektiivin mukaisesti eli kaikki maut tulee kieltää myös nikotiinipusseista;
- nikotiinipussien nikotiinipitoisuus tulee rajoittaa enintään kahdeksaan milligrammaan/ gramma tuotetta;
- nikotiinipussien vähittäismyynnin, käytön ja hallussapidon ikäraja tulee nostaa 20 ikävuoteen.

Muilta osin viittaamme lausunnossamme kohteliaimmin Hammaslääkäriliiton aiemmasta hallituksen esityksen luonnoksesta 3.5.2024 antamaan asiantuntijalausuntoon .

Hietala-Lenkkeri Aija-Maaria
Suomen Hammaslääkäriliitto ry